

Diakonie &
Parochie



Caritas in Veritate

Migratie

Jaargang 23, nummer 1, 2010

je naaste als jezelf

DIAKONIE EN PAROCHIE

Wat is dit voor een tijdschrift?

Prijs van dit
nummer € 5,00
exclusief porto

Onder **DIAKONIE** verstaan we:

- * allerlei manieren waarop
- * groepen christenen (waaronder parochies)
- * zich solidariseren met mensen in nood
- * of werken aan het oplossen van maatschappelijke problemen.

DIAKONIE & PAROCHIE is een tijdschrift dat speciaal naar parochies kijkt. Het wil de lezers ervan helpen parochies te doen uitgroeien tot meer diaconale gemeenschappen.

DIAKONIE & PAROCHIE is een uitgave van het Landelijk Katholiek Diaconaal Beraad. Het verschijnt vier keer per jaar.

Abonnementsprijs €14,75 p.j., losse nummers: € 5,00 excl. porto.

Voor abonnementen en bestellingen:

Postbus 13049, 3507 LA Utrecht,

tel: (030) 232 69 09, fax (030) 230 70 99

e-mail: bestel@rkk.nl

Abonnementen worden automatisch verlengd, tenzij schriftelijk wordt opgezegd voor 1 november.

***Kijk voor meer diaconale voorbeelden
en meer diaconale spiritualiteit ook op
www.rkdiaconie.nl***

Aan dit nummer van Diakonie & Parochie werkten mee: Hub Crijns, Maria Lourijsen, Jan Maasen, Elma van den Nouland, Esther van der Panne (eindredactie).

Productie: Actioma, Tilburg/Rotterdam. Opmaak en print: Drukkerij Groenewoud.

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen uit dit tijdschrift wordt op prijs gesteld, mits de bron wordt vermeld. Uitgezonderd zijn foto's, gedichten en cartoons.

ISSN 0922-9647 www.actioma.nl

JAARTHEMA 2011: CARITAS IN VERITATE

De thema's van Diaconie & Parochie in 2010 zijn: migratie, mensenrechten, duurzaamheid en economie/globalisering. Met deze thema's sluit Diaconie & Parochie aan bij 'Caritas in veritate', de encyciek van paus Benedictus XVI die in de zomer van 2009 verscheen. Deze brief past in een lange traditie van sociale encyclieken die in de afgelopen 120 jaar geschreven zijn door verschillende pausen. In deze brieven probeert de Kerk een brug te slaan tussen haar morele principes en sociale leer aan de ene kant, en de concrete economische en sociale uitdagingen van de samenleving aan de andere kant.

In 'Caritas in Veritate' ('Liefde in waarheid') bekijkt paus Benedictus de economie op wereldschaal en vraagt aandacht voor eerlijke arbeid, rechtvaardige en evenwichtige wereldhandel, ontwikkelingshulp en armoedebestrijding, de kredietcrisis, energie en voedsel, mensenrechten en zorg voor de schepping. Belangrijk uitgangspunt is dat liefde en waarheid onverbrekkelijk met elkaar verbonden zijn: "God is liefde, Jezus Christus is de waarheid in persoon."

Uitgangspunt is de 'familie van de mensheid' waar alle personen en volken bij horen. Die ene gemeenschap is gegrondvest op de fundamentele waarden van gerechtigheid en vrede in solidariteit. Maar die gemeenschap ontstaat niet zomaar:

'De steeds meer geglobaliseerde samenleving maakt ons tot burens, maar niet tot broeders en zusters. De rede is op zichzelf in staat de gelijkheid onder de mensen te vatten en een burgermaatschappij te vestigen, maar de rede kan geen broederlijkheid tot stand brengen. De oorsprong daarvan ligt namelijk in een transcendente roeping door God de Vader, Die ons het eerst heeft liefgehad en ons door de Zoon leert wat broederlijke liefde is.' (paragraaf 19)

'Alleen wanneer wij bedenken dat wij als individu en als gemeenschap geroepen zijn, als Zijn kinderen, te behoren tot de familie van God, zullen ook wij in staat zijn te komen tot een nieuwe manier van denken en nieuwe krachten in dienst van een waarachtig, integraal humanisme te ontwikkelen.

Daarom is de grootste kracht in dienst van de ontwikkeling een christelijk humanisme, dat de liefde stimuleert en zich laat leiden door de waarheid, door zowel de een als de ander als blijvende gave van God te ontvangen. De beschikbaarheid ten opzichte van God opent ons voor de beschikbaarheid ten opzichte van de broeders en zusters en ten opzichte van een leven dat als solidaire en blijde opgave wordt

verstaan.’ (Uit paragraaf 78, slot van ‘Caritas in veritate’)

‘Caritas in veritate’ is niet zo gemakkelijk te lezen. Op de website <http://caritasinveritate.info> vindt u toelichtingen, samenvattingen en kant en klare modules en power point presentaties om met (thema’s uit) de encycliek aan de slag te gaan in parochies. U vindt er ook een agenda met activiteiten rond Caritas in veritate.

Over migratie

Een ander aspect dat met betrekking tot de integrale menselijke ontwikkeling aandacht verdient, is het verschijnsel van migratie.

Dit verschijnsel is schokkend vanwege de grote hoeveelheid betrokken mensen, vanwege de sociale, economische, politieke, culturele en religieuze problemen die het veroorzaakt, en vanwege de dramatische uitdagingen waarvoor naties en de internationale gemeenschappen erdoor worden gesteld.

We kunnen zeggen dat we voor een grensverleggend sociaal verschijnsel staan, dat krachtig en vooruitziend beleid van internationale samenwerking vereist, om het op passende wijze aan te pakken. Zulk beleid moet ontwikkeld worden, uitgaand van een nauwe samenwerking tussen de landen van herkomst en de landen van bestemming van de migranten; het moet met passende internationale bepalingen gepaard gaan, die verschillende wetgevende systemen met elkaar in overeenstemming kunnen brengen, met het doel de noden en rechten te waarborgen van individuele migranten en gezinnen, en tegelijkertijd die van de samenlevingen die de emigranten opnemen.

Geen land kan ertoe in staat worden geacht alleen de migratieproblematiek van onze tijd het hoofd te bieden. Wij allen zijn getuigen van de last aan leed, ontbering en hoop, die de migratiestromen met zich meebrengen. Het is algemeen bekend hoe moeilijk het is het verschijnsel in de hand te houden.

Toch staat vast dat de buitenlandse werknemers, ondanks de moeilijkheden met betrekking tot hun integratie, door hun werk een belangrijke bijdrage leveren aan de economische ontwikkeling van het gastland en bovendien, dankzij geldzendingen, ook een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van hun land van herkomst.

Uiteraard mogen deze werknemers niet als goederen of pure arbeidskracht worden beschouwd. Ze mogen daarom niet als een of andere willekeurige productiefactor behandeld worden. Iedere migrant is een menselijke persoon, die als zodanig onvervreembare fundamentele rechten heeft, die door iedereen en in elke situatie geëerbiedigd moeten worden.

Paragraaf 62 van hoofdstuk 5 uit ‘Caritas in veritate’.

Vertaling dr. N. Stienstra, met medewerking van drs. N.M. Schnell, pr.

De volledige tekst is te vinden in: Kerkelijke documentatie - jaargang 37, 2009, nr. 6

INLEIDING

Migratie

Een overvol bootje met Afrikanen, op weg naar Europa – naar Gran Canaria, naar een Grieks of Italiaans eiland. Nederlanders die emigreren naar Canada of Noorwegen, op zoek naar ruimte en rust. Europese studenten die voor langere tijd in een ander Europees land gaan studeren. Polen die voor een aantal jaren in West-Europa komen werken. Allemaal migranten.

Esther van der Panne



Al wordt wel eens de indruk gewekt dat veel landen overspeld worden door buitenlanders die hun heil daar zoeken, in feite gaat maar zo'n 3 procent van de wereldbevolking voor langere tijd in een ander land wonen. Het aantal vluchtelingen is nog veel kleiner: ongeveer 0,3 procent.

Je verhuist dan ook niet zomaar naar een ander land. Mensen vertrekken omdat ze een baan in een ander land kunnen krijgen, omdat ze zich bij hun gezinsleden voegen die al gemigreerd zijn, ze gaan ergens anders studeren of ze zoeken ergens een veilig heenkomen omdat ze worden vervolgd. Mensen vertrekken ook omdat ze in hun eigen land geen middelen van bestaan hebben, ze zijn op zoek naar werk, naar een beter leven. Een kleiner aantal vertrekt om medische redenen (astmapatiënten die naar Davos gaan) of om na hun pensioen anders te gaan leven (autochtone Nederlanders die in Frankrijk gaan wonen of voormalige 'gastarbeiders' die terugkeren naar hun land van herkomst).

Bij de beslissing om te migreren (als er tenminste sprake is van een beslissing) wordt vaak de situatie van de hele familie afgewogen. Heeft een partner ook kans om werk te vinden in het nieuwe land, kunnen de kinderen er naar school? Heb je als migrant de kans om je te verzekeren tegen ziekte? Erkent een land je diploma? Hoe moeilijk is de toegang tot het land? Of ergens al mensen uit jouw regio wonen, is ook van belang. Een netwerk in je nieuwe land is heel belangrijk: het biedt hulp bij het zoeken van een baan en een huis, en mentale steun bij het wennen aan een nieuwe cultuur. Dat zie je ook bij migrantenparochies, die deze rol soms vervullen voor nieuwe migranten die dezelfde taal spreken en/of afkomstig zijn uit dezelfde regio.

Migranten in Nederland

Nederland telde in 2007 ruim 1,7 miljoen niet-westerse migranten, 11% van de bevolking. De grootste groepen niet-westerse migranten in Nederland zijn Turken (352.000), Marokkanen (306.000), Surinamers (325.000) en Antillianen (130.000). Andere grotere groepen zijn migranten die in Nederland asiel gezocht hebben, zoals Afghanen (36.000), Irakezen (50.000), Iraniërs (29.000), voormalig Joegoslaven (76.000) en Somaliërs (25.000).

Nederland was lange tijd een immigratieland, tussen 2003 en 2007 even een emigratieland (er vertrokken meer mensen dan er binnenkwamen) en in 2008 is Nederland weer een immigratieland geworden.

Een grote groep mensen die naar Nederland migreert, doet dat omdat ze zich bij hun gezinsleden willen voegen die al hier wonen of omdat ze een gezin gaan vormen met iemand die al hier woont. In 2004 zijn de eisen voor deze migratie wel strenger geworden: degene die al in Nederland woont moet 120% van het minimumloon verdienen en degene die hiernaartoe komt, moet ten minste 21 jaar oud zijn. Verder stijgt sinds 2004 de groep mensen die naar Nederland komt om te werken. Het gaat hierbij voor een groot deel om mensen uit de landen in Centraal en Oost-Europa die per 1 mei 2004 of 1 januari 2007 zijn toegetreden tot de Europese Unie.

Vluchtelingen

Vluchtelingen zijn mensen die hun land hebben verlaten omdat ze vreesden voor vervolging vanwege hun ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep. Het VN-Vluchtelingenverdrag bepaalt dat mensen niet mogen worden teruggestuurd naar een land waar ze gegronde redenen hebben te vrezen voor vervolging. In 2007 zochten 11,4 miljoen mensen hun toevlucht over de grens. Het merendeel werd opgevangen in buurlanden. Een derde – meest Afghanen – zocht bescherming in Azië. Een kwart – meest Irakezen – zocht opvang in het Midden Oosten. Afrika bood opvang voor 20 procent van het totaal. Noord en Zuid Amerika 9 procent. In 2007 kwam ongeveer 14 procent van het wereldwijd aantal vluchtelingen naar Europa.

Het aantal mensen dat ontheemd is geraakt in hun eigen land is altijd veel groter dan dat van de vluchtelingen die naar het buitenland gingen. In 2006 werd hun aantal geschat op bijna 25 miljoen. Dat is 0.4% van de wereldbevolking.

Asielzoekers

Asielzoekers zijn mensen die bij een buitenlandse overheid vragen om bescherming. Ze beroepen zich erop dat ze vluchtelingen zijn in de zin van het VN-verdrag, maar van hen is nog niet officieel vastgesteld of hun vrees voor vervolging terecht is. Iedereen heeft het recht om asiel te vragen. Door de jaren heen is in Nederland, net als in de meeste andere Europese landen, gemiddeld 15 tot 30% van de asielzoekers toegelaten, als vluchteling (vluchtelingen-status) of op humanitaire gronden.

In de periode 2000 tot en met 2007 kwamen asielzoekers in Nederland vooral uit Irak, Afghanistan en Somalië. In 2007-2009 was het jaarlijks aantal asielzoekers ongeveer 15.000. Ter vergelijking: In diezelfde periode was het jaarlijks aantal (niet-asielzoekende) migranten naar Nederland ruim 100.000. Nederland en België krijgen naar verhouding tot de bevolking niet zo veel asielzoekers - landen als Oostenrijk, Zweden en Ierland krijgen er twee keer zo veel.

Hoe kun je voorkomen dat mensen moeten vluchten? Dat betekent: uitbannen van oorlog, gewelddadige conflicten en ernstige schendingen van de mensenrechten – en dat is heel moeilijk. Buurlanden vangen vaak al grote aantallen vluchtelingen op en stuiten op de grens van hun mogelijkheden. In Europees verband wordt geprobeerd tot afspraken te komen over de verdeling van aantallen vluchtelingen. Maar ook dat is lastig.

Ongedocumenteerden

Mensen die niet beschikken over de juiste papieren om in Nederland te mogen verblijven, worden 'ongedocumenteerden' (of 'illegalen') genoemd. Zoals vreemdelingen wiens verblijfsvergunning is verlopen, uitgediende asielzoekers, mensen die illegaal in Nederland werken, buitenlandse vrouwen met kinderen die door hun (Nederlandse) partner zijn weggestuurd voordat ze recht kregen op een onafhankelijke verblijfsvergunning, slachtoffers van mensenhandel die geen aangifte hebben durven doen, staatlozen die niet kunnen terugkeren naar het land van geboorte. Ze hebben geen verblijfsvergunning gekregen, of zijn die kwijtgeraakt. Sommigen kwamen legaal Nederland binnen, anderen met valse papieren of met hulp van een mensensmokkelaar. Sommigen willen verder migreren naar een ander land of terug naar het land van herkomst, anderen proberen hier zo lang mogelijk te blijven.

Schattingen van de aantallen ongedocumenteerden in Europa lopen sterk uiteen. Volgens een rapport uit 2006 verbleven in de periode april 2005 - april 2006 tussen de 75.000 en 185.000

illegale vreemdelingen in Nederland. Het overgrote deel van het aantal illegalen in Nederland, tussen de 62.500 en 115.000, is van niet-Europese afkomst. Uit het onderzoek bleek dat 10 procent van deze groep illegalen een asielachtergrond heeft. Van de Europese illegalen bleek ongeveer de helft afkomstig uit Bulgarije en Roemenië; sinds de toetreding van die landen tot de Europese Unie verblijven zij niet meer illegaal in Nederland.

Nederland sluit jaarlijks zo'n 22.000 buitenlanders zonder papieren op in vreemdelingendetentie. In de praktijk volgt voor slechts weinigen uitzetting.

Juist ongedocumenteerde migranten zijn vanwege hun kwetsbare positie een gemakkelijke prooi voor uitbuiting door malafide werkgevers, huisjesmelkers of mensenhandelaren. In de afgelopen jaren heeft de Nederlandse overheid diverse maatregelen getroffen om illegaal verblijf te bestrijden en te ontmoedigen.

Rechten van migranten

De organisatie *Migrants Rights International* noemt als veelvoorkomende schendingen van de rechten van migranten onder andere: discriminatie bij werk en huisvesting; negatieve stigmatisering van en geweld tegen vreemdelingen (xenofobie); het onthouden van kiesrecht ook aan lang gevestigde migranten; gebrek aan bescherming tijdens de migratie; en de veroordeling van veel migranten tot een marginaal bestaan met weinig kansen op werk, scholing en politieke participatie.

In het *Europees sociaal handvest* staat dat staten ernaar moeten streven om migranten te beschermen, ook bij reizen van en naar het gastland, en tegen uitzetting (behalve als de migrant een gevaar voor de openbare orde of zedelijkheid is). Dat ze migranten gelijke behandeling moeten bieden, mogelijkheid tot gezinshereniging en overdracht van verdiensten naar het thuisland; ook wordt de staten opgedragen stappen te ondernemen tegen misleidende propaganda aangaande immigratie en emigratie.

In 1990 aanvaardden de Verenigde Naties een *Verdrag over de bescherming van de rechten van alle migrantenwerkers en hun familieleden*. Het trad in werking in 2003, maar Nederland heeft dit verdrag nog niet ondertekend; waarschijnlijk uit angst dat het verdrag (vooral ongedocumenteerde) migranten te veel rechten zou garanderen. Volgens Amnesty schrijft het internationaal recht al lang voor dat een bestaansminimum moet worden gegarandeerd voor alle migranten, ook de illegale.



Immigratie naar Nederland, naar nationaliteit in 2007:

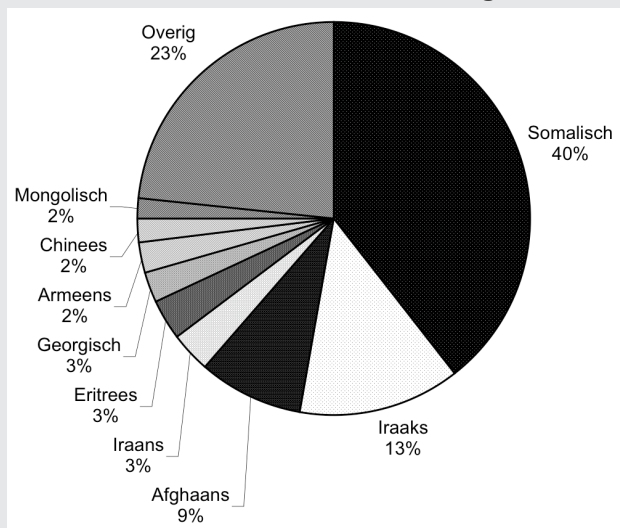
Nederlands	36.738
Overige EU	43.442 (vooral: Duitsland, Polen, Verenigd Koninkrijk)
Overig westers	10.503 (vooral: voormalige Sovjetunie en VS)
Niet-westers	26.136 (vooral: China, Nederlandse Antillen en Aruba, Turkije, Marokko, Suriname)
Totaal:	116.819

Van de arbeidsmigranten naar Nederland:

- is ongeveer een derde vrouw
- valt 45% in de leeftijdscategorie 21-30 jaar
- is 12% getrouwd
- is circa 16 % hooggeschoold (dit is een schatting)

Asielaanvragen

In 2009 vroegen 17.900 mensen asiel aan in Nederland.
8.510 van deze aanvragen werden ingewilligd.

Landen van herkomst van eerste aanvragen asiel 2009**Bronnen:**

Amnesty International (www.amnesty.nl); 'Migratie naar en vanuit Nederland. Een eerste proeve van de migratiekaart.' Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Ministerie van Justitie, 2009 (www.wodc.nl/onderzoeksdatabase); IND, Immigratie- en Naturalisatiedienst (www.ind.nl).

VOORBEELDEN

STICHTING RELIGIEUZEN TEGEN VROUWENHANDEL

Vrouwenhandel? In Nederland? Ja. Mensenhandel komt overal ter wereld voor, overal in Europa en dus ook in Nederland.

De Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel probeert te voorkomen dat iemand slachtoffer wordt van mensenhandel en geeft voorlichting, in Nederland en in het buitenland.

Elma van den Nouland

Vrouwen zijn vaak de eersten die te lijden hebben onder slechte economische omstandigheden in hun land. Mensenhandelaren spelen hierop in door hen banen te beloven in West Europa. Veel van deze vrouwen komen terecht in de gedwongen prostitutie of andere vormen van gedwongen arbeid. Mensenhandel is een steeds bekender wordend onderdeel van de georganiseerde misdaad waar gewetenloze misdadigers heel veel geld aan verdienen.

Wat is mensenhandel?

In 2000 is vanuit de Verenigde Naties het zogenaamde Palermo Protocol opgesteld waarbij als definitie van mensenhandel wordt gegeven:

Onder mensenhandel verstaan we het rekruteren, vervoeren en herbergen van mensen door middel van geweld, bedreiging, bedrog en misleiding met als doel: uitbuiting. Uitbuiting van een ander in de prostitutie, andere vormen van seksueel misbruik, dwangarbeid, slavernij-achtige praktijken en het verwijderen van organen.

Centraal element hierbij is dwang, geweld en misleiding. Dus hoewel iemand kan instemmen met illegale migratie, met arbeid in de prostitutie, als huishoudster of kinderoppas, dat betekent niet dat iemand ook instemt met slavernij-achtige omstandigheden, en sluit dus niet uit dat iemand slachtoffer van mensenhandel kan worden.

Bij Comensha, de organisatie die gevallen van mensenhandel in Nederland registreert, waren in 2009 909 namen van slachtoffers bekend, van wie 138 mannen. Dat is tien procent meer dan in 2008.

De SRTV

De Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel (SRTV) is in 1991 opgericht uit solidariteit met onderdrukte vrouwen. Wij hebben ons kantoor in Den Bosch en zijn met twee betaalde krachten. Daarnaast hebben wij een groep van 25 vrijwilligers die ons op verschillende manieren terzijde staan. Onze belangrijkste doelstelling is preventie van mensenhandel en voorlichting geven over mensenhandel. Wij doen dit zowel in Nederland als in het buitenland.

Waarschuwingfolder

De voorlichting in de landen van herkomst gebeurt door middel van een foldercampagne. Wij willen mensen en met name vrouwen in hun eigen land en in hun eigen taal waarschuwen vóórdat zij slachtoffer worden en hebben daarom een waarschuwingfolder gemaakt die in 53 talen beschikbaar is. Er is ook een folder met beeldmateriaal gemaakt voor analfabeten of voor landen waarvoor we nog geen vertaling beschikbaar hebben.

De folders worden verspreid door het netwerk dat religieuzen hebben over de hele wereld, bij vrouwenprojecten, bij gezondheidsprojecten, kerken, op scholen en bij ambassades over de hele wereld.

Voorlichting in Nederland: loverboys bijvoorbeeld

In Nederland werken we samen met vele organisaties, politie en ministeries om het thema mensenhandel goed onder de aandacht te brengen. Wij geven lezingen en verzorgen workshops bij organisaties, kerken en scholen overal in het land.

Belangrijk hierbij is ook de voorlichting aan jongeren en ouders over loverboys, jongens die ervoor zorgen dat meisjes verliefd op hen worden om ze vervolgens in de prostitutie te laten werken en goed geld aan de meisjes te verdienen.

Mocht u geïnteresseerd zijn om bij uw eigen kerk, school of organisatie dit onderwerp onder de aandacht te brengen, neemt u gerust contact op en vraag naar de mogelijkheden.

Ondersteuning kleine projecten in het buitenland

De SRTV ondersteunt kleine projecten in landen waar slachtoffers van mensenhandel vandaan komen. In het verleden zijn al vele projecten ondersteund die preventief werken en voorlichting geven aan potentiële slachtoffers. Zo maakte een zuster in Ghana korte radiospotjes in verschillende lokale talen. In Nigeria is een

opvanghuis voor teruggekeerde slachtoffers uit Europa gebouwd en met steun van de SRTV is het gebouw voorzien van huisraad en gordijnen.

Op dit moment ondersteunen we een opvanghuis voor slachtoffers van mensenhandel in Albanië. Dit project heeft als doel om jonge moeders, voormalige slachtoffers van mensenhandel, een reïntegratieproject aan te bieden, hen te helpen hun kinderen op een gezonde manier op te voeden en hen voor te bereiden op een terugkeer in de Albanese maatschappij. Verschillende kerken en groepen hebben (ludieke) acties gehouden ten bate van het opvanghuis.

Elma van den Nouland is beleidsmedewerker bij de SRTV.

- *Voor informatie over lezingen, het project in Albanië of voor het bestellen van het boekje en de dvd 'Elena' kunt u contact opnemen met: Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel, Sint Janssingel 92, 5211 DA Den Bosch. Tel: 073-6154444, e-mail: srtv@srtv.info, internet: www.srtv.info.*
- *Meer lezen over vrouwenhandel in Nederland: 'Ik laat je nooit meer gaan', Ruth Hopkins. De Geus, 2005.*

ELENA



Voor kerken en religieuze groepen heeft de SRTV 'ELENA, een bezinning op mensenhandel' gemaakt, losjes gebaseerd op de traditionele kruisweg. In vijftien schilderijen met prachtige teksten wordt het lijden van een verhandeld meisje uitgedrukt.

De eerste veertien 'staties' volgen in tekst en beeld de zeventienjarige Elena. Verlokt door mooie beloftes verlaat ze haar land. Eenmaal in het Westen wordt ze verraden, verkocht en tot prostitutie gedwongen. Ze is terechtgekomen in een wereld van angst en afzondering, van uitbuiting en mishandeling. Tot de dood erop volgt. Maar: de dood heeft niet het laatste woord. Dat vieren we met Pasen. Daarom voegde de SRTV er een vijftiende statie 'Toch' aan toe, die van de redding, de hoop. Niet meer voor Elena zelf, maar mogelijk wel voor andere slachtoffers van mensenhandel.

De tentoonstelling ELENA is beschikbaar voor expositie. Het geheel is vastgelegd in een boekje (€10) en er is een dvd (€12,50) van gemaakt.

LEZERSONDERZOEK

DIAKONIE & PAROCHIE

Geachte heer/mevrouw,

Diakonie & Parochie is een blad dat zijn lezers wil helpen om parochies te laten uitgroeien tot meer diaconale gemeenschappen. Daarom informeren we u over diaconale thema's, geven voorbeelden van diaconale projecten en activiteiten, en maken we u attent op boeken, websites en ander materiaal.

De redactie wil graag te weten komen of Diakonie & Parochie beantwoordt aan zijn doel, en welke verwachtingen de lezers van het blad hebben. Daarom vragen we u of u onderstaande vragenlijst wilt invullen, uit het blad wilt halen en daarna in een enveloppe zonder postzegel wilt opsturen naar:

**LKDB, Antwoordnummer 117, 3500 ZH Utrecht.
Liefst voor 15 mei!**

**U kunt de vragenlijst ook invullen
via www.rkdiaconie.nl.**

Het invullen kost u ongeveer 10 minuten tijd.

Bij voorbaat dank!

De redactie van Diakonie & Parochie

VRAGENLIJST LEZERSONDERZOEK DIAKONIE & PAROCHIE

1 Bent u actief in de katholieke kerk?

- ☐ ja, als professional in een parochie(verband)
- ☐ ja, als vrijwillig(st)er in een parochie(verband)
- ☐ ja, als professional, maar niet in parochieverband
- ☐ ja, als vrijwillig(st)er, maar niet in parochieverband
- ☐ nee (u kunt vraag 2 en 3 overslaan)

2 Welke functie(s) vervult u in de parochie of in een breder kerkelijk verband?

Vul maximaal 3 functies in.

- a
- b
- c

3 Is de inhoud van Diaconie & Parochie van belang bij

- | | |
|------------|----------|
| Functie a? | Ja / Nee |
| Functie b? | Ja / Nee |
| Functie c? | Ja / Nee |

4 Hoeveel mensen in uw parochie, groep of organisatie lezen een nummer van Diaconie & Parochie?

- ☐ 1 persoon
- ☐ 2-3 personen
- ☐ 4 of meer personen

5 Waarvoor gebruikt u Diaconie & Parochie vooral?

- ☐ om informatie te krijgen over maatschappelijke problemen
- ☐ om me te bezinnen op de ontwikkeling van diaconie in de katholieke kerk
- ☐ om op ideeën te komen voor activiteiten in mijn eigen parochie/gemeenschap
- ☐ om te weten wat er speelt op diaconaal terrein
- ☐ anders, namelijk:

6 Hieronder staan onderdelen genoemd die in elk nummer van Diakonie & Parochie terugkeren. Wilt u aangeven hoe u die onderdelen waardeert, op een schaal van 1-5? (1 = slecht, 5 = heel goed; omcirkel het cijfer van uw keus)

informatieve inleiding op het thema	1	2	3	4	5
kaderteksten (ervaringen, informatie)	1	2	3	4	5
praktijkvoorbeelden	1	2	3	4	5
interview	1	2	3	4	5
materiaal (boeken, werkmateriaal)	1	2	3	4	5
webtips	1	2	3	4	5

7 Hieronder staan een aantal thema's genoemd. Wilt u aangeven hoe belangrijk u het vindt dat Diakonie & Parochie aandacht besteedt aan deze thema's, op een schaal van 1-5? (1 = helemaal niet belangrijk, 5 = heel belangrijk)

Armoede	1	2	3	4	5
Discriminatie en racisme	1	2	3	4	5
Motivatie voor diaconie	1	2	3	4	5
Jongeren en diaconie	1	2	3	4	5
Eenzaamheid	1	2	3	4	5
Multicultureel samenleven	1	2	3	4	5
Ziekte en handicap	1	2	3	4	5
Barmhartigheid	1	2	3	4	5

8 Wat zou u meer willen zien in Diakonie & Parochie? (meer antw. mogelijk)

- o interviews over maatschappelijke problemen
- o interviews met mensen die actief zijn op een bepaald diaconaal terrein
- o korte praktijkvoorbeelden
- o achtergrondinformatie over maatschappelijke problemen
- o bezinnende teksten over geloof en diaconie, geloof en samenleving
- o uitgebreide praktijkvoorbeelden
- o anders, namelijk:

9 Bezoekt u de website www.rkdiaconie.nl regelmatig?

ja / nee

(omcirkel uw keuze)

10 Van welke websites maakt u gebruik, als het om diaconie gaat?

11 Zou u Diakonie & Parochie liever digitaal ontvangen in plaats van op papier?

ja / nee

(omcirkel uw keuze)

12 Als u nog iets wilt opmerken over Diakonie & Parochie, kunt u dat hieronder doen.

Hartelijk dank!

**U kunt de ingevulde vragenlijst in een enveloppe
zonder postzegel opsturen naar:**

LKDB,

Antwoordnummer 117,

3500 ZH Utrecht.

APOYO A LA MUJER

“In de afgelopen jaren heeft migratie een ander gezicht gekregen”, zegt Viki Alberdi van de werkgroep Apoyo a la mujer. Als lid van een Spaanssprekende parochie ziet zij Latijns-Amerikaanse gezinnen die uit Spanje hiernaartoe komen, in de hoop hier gemakkelijker een baan te vinden. “Ze zijn hier legaal, maar ze hebben bijna niets.”

Jan Maasen



*Links Viki Alberdi,
rechts Nel van Mil.*

De werkgroep ‘Apoyo a la mujer’ (vrouwenondersteuning) is een van de diaconale werkgroepen van de Spaanssprekende parochie La Sagrada Familia (de Heilige Familie) in Rotterdam. De groep is in 1995 opgericht door Viki Alberdi en Nel van Mil. In die tijd waren het vooral vrouwen uit Latijns-Amerika die naar Nederland kwamen op zoek naar een betere toekomst. Soms gelokt met mooie beloftes, werden ze hier uitgebuit en belandden ze in de prostitutie. Of de partner werd gewelddadig, de relatie ging uit en de vrouw kwam op straat te staan. Wat te doen zonder papieren, zonder geld, zonder de Nederlandse taal goed te kunnen spreken?

De werkgroep ‘Apoyo a la mujer’ biedt dan uitkomst. Ze zoekt oplossingen voor de vaak acute problemen en helpt de vrouwen verder. De problemen zijn heel divers. Zo wordt er hulp geboden bij illegaliteit, mishandeling, het verkrijgen van een verblijfsvergunning en werk- en woonruimte, bij lichamelijke en psychische gezondheidsproblemen, opvoedings- en relatieproblemen, schulden, eenzaamheid. Vaak spelen meer problemen tegelijk.

De werkgroep bestaat momenteel uit negen vrouwen. Sommigen hebben een specifieke deskundigheid als psychologe, advocate of vertaler. Elk lid begeleidt een aantal vrouwen. In 2008 werden 194 vrouwen geholpen. Soms is een luisterend oor en een klein zetje voldoende. Maar in andere gevallen duurt de begeleiding enige jaren, voordat de vrouw weer zelfstandig in het leven kan staan.

“In de afgelopen jaren heeft migratie een ander gezicht gekregen”, aldus Viki Alberdi. “Momenteel zijn het vooral Latijns-Amerikaanse gezinnen die uit Spanje hier komen. Ze zijn hier legaal vanwege het generaal pardon in Spanje, maar ze hebben vrijwel niets. Ze komen hier met een verkeerd beeld en denken dat het gemakkelijk is om in Noord-Europa een baan te vinden. Het is soms pijnlijk om te moeten zeggen, dat ze hier geen toekomst hebben.” Apoyo helpt hen dan met de terugkeer naar eigen land, bijvoorbeeld via

het IOM (de Internationale Organisatie voor Migratie).

Tweetalig

De taal is voor de meeste vrouwen een van de grote struikelblokken. Daarom spoort Apoyo de vrouwen ook aan om Nederlands te leren en om contacten aan te knopen buiten de eigen kring. De parochie biedt daartoe ook mogelijkheden. De werkgroep geeft zelf taallessen aan twaalf vrouwen die elders niet terecht kunnen, bijvoorbeeld omdat ze illegaal zijn.

Apoyo kan haar diaconale taak vervullen, omdat de leden zelf tweetalig zijn en daardoor kunnen bemiddelen tussen beide culturen. Ze begeleiden vaak hun cliënten naar instanties, doktoren of advocaten. Het doet je aanvraag voor een uitkering immers geen goed als je uit pure frustratie omdat je je niet verstaanbaar kan maken in het Nederlands, alleen maar weet te schreeuwen aan het loket.

Toekomst

De werkgroep Apoyo a la Mujer maakt deel uit van de Spaanssprekende parochie. Die parochie telt verschillende diaconale groepen, zoals een bezoekgroep voor ouderen en zieken, een groep die Spaanstalige gedetineerden bezoekt in vijf gevangenissen in de omgeving en een groep schuldsanering. Onlangs is de stichting 'Nuestra Casa' opgericht om al deze diaconale activiteiten verder te kunnen uitbouwen. Komende zomer trekt de Spaanssprekende parochie in bij de Franciscus en Claraparochie in de Hildegardiskerk. Dat schept nieuwe kansen, ook voor de integratie van migranten.

Jan Maasen is medewerker bij de Sectie Dienen van de Pastorale Dienstverlening van het Bisdom Rotterdam (e-mail: j.maasen@bisdomrotterdam.nl).

"Wij voelen ons geroepen door het woord van Jezus die zegt: 'Sta op, ga naar de ander.' Wij geven deze oproep door aan vrouwen. Wij zoeken de kracht in henzelf en ondersteunen hen om op te staan. Wij voelen ons tochtgenoten met deze vrouwen die het heel erg moeilijk hebben.

Maar ook wij voelen ons 'opgesloten als in een kooi' wanneer wij bijvoorbeeld ons beroep niet kunnen uitoefenen. Het bevrijdt en motiveert ons als dat wel kan. Spaanssprekend zijn is een voordeel bij het werken in de groep. Het feit dat we anderen kunnen helpen, helpt ons zelf verder op weg. Het geeft ons kracht te zien dat mensen in staat zijn een gezonder en beter leven te leiden."

Uit: Jaarverslag Apoyo a la mujer 2008 'Wat staan jullie daar toch naar de hemel te kijken?'

BETROKKEN BIJ MENSEN IN VREEMDELINGENDETENTIE

Het Nederlandse systeem van vreemdelingendetentie is door verschillende internationale organisaties bekritiseerd. Amnesty International deed er in 2008 een onderzoek naar. Een van de grootste punten is dat opsluiting van (uitgeprocedeerde en ongedocumenteerde) vreemdelingen, met het doel ze uit te zetten, volgens het recht een laatste middel hoort te zijn. In Nederland is het gewoon geworden om deze vreemdelingen op te sluiten en ook nog onder omstandigheden die op veel punten zwaarder zijn dan in een strafrechtelijk regime.

Op allerlei manieren kunnen parochies betrokken zijn bij mensen in vreemdelingendetentie. Enkele voorbeelden:

- Elke eerste zondag van de maand organiseert 'Welkom Onthaal' een wake bij het Uitzetcentrum Zestienhoven (bij Rotterdam) van 19.00 tot 20.00 uur. 25 kerken (waaronder vijf parochies) uit de omgeving verzorgen bij toerbeurt een bloemengroet voor de wekelijkse vieringen in dit uitzetcentrum. Ook elders in het land zijn parochies betrokken bij wakes bij de detentiecentra Kamp Zeist en Schiphol-Oost.
- In de winter van 2009/2010 is een handtekeningenactie gehouden tegen het zomaar op straat zetten van illegale vreemdelingen ('klinkeren') in de winterkou. Een PCI-lid van de Dominicusparochie in Rotterdam verzamelde meer dan honderd handtekeningen.
- Op verzoek van het gevangenisbestuur op de detentieboot in Dordrecht zamelde de Christus Dienaarparochie in de Hoeksche Waard warme mannenkleding in.
- Parochianen van de Joannes de Doperparochie uit Hoofddorp schreven kaarten voor de gevangenen in het Detentiecentrum Oude Meer op Schiphol-Oost, die via de geestelijk verzorgers konden worden uitgedeeld.
- Verschillende organisaties in Hoofddorp (waaronder de Raad van Kerken) organiseerden een debat over vreemdelingendetentie.
- Parochies uit Amsterdam en omgeving steunden de Bezoekgroep Schiphol-Oost financieel, zodat het groepsbezoek kon worden uitgebreid en de gevangenen op feestdagen een telefoonkaart cadeau konden krijgen.

Zie voor meer informatie www.schipholwakes.nl

INTERVIEW

Liefde voor mensenrechten

Maria Lourijsen is bij de katholieke mensenrechtenorganisatie Justitia et Pax verantwoordelijk voor de thema's migratie en pluriformiteit. Er valt heel veel te doen op dit gebied. Was Nederland eerst 'kampioen mensenrechten', de laatste tien jaar zakken we naar beneden op de lijst van landen die mensenrechten serieus nemen en bewust toepassen in hun eigen beleid.

Hub Crijns



Maria Lourijsen (31) heeft staats- en bestuursrecht gestudeerd in Utrecht en is als doctoranda afgestudeerd in het algemeen kiesrecht. Ze heeft stage gelopen bij de VN in New York, waar ze haar liefde voor de mensenrechten heeft opgedaan.

Vervolgens werkt ze vier jaar als beleidsmedewerker bij de Commissie Gelijke Behandeling met als belangrijkste aandachtspunt de mensenrechten in Nederland. Het werk van deze commissie is toegespitst op het tegengaan van uitsluiting van groepen in Nederland, bijvoorbeeld door rassendiscriminatie. In haar vrije tijd doet Maria mee aan het Nederlandse Juristen Comité voor de Mensenrechten, dat onder andere lobbyt bij de Verenigde Naties. Daar leert ze ook Justitia et Pax kennen, dat het werk rond mensenrechten invult vanuit het katholiek sociale denken. Die identiteit spreekt haar aan en als er een vacature komt bij Justitia et Pax in 2008, stapt ze daarin als themaverantwoordelijke voor migratie en pluriformiteit. Het gaat in haar baan om de migratie wereldwijd en in Nederland en de positie van migranten en groepen migranten in de samenleving, zodat ze ingesloten worden bij onze rechten en plichten, en niet op allerlei manieren worden uitgesloten. Praten met Maria over haar werk is zicht krijgen op een lijst van activiteiten.

Projectgroep Vluchtelingen Raad van Kerken in Nederland

Maria vertelt dat Justitia et Pax al heel lang meewerkt in de activiteiten van de Raad van Kerken in Nederland rond vluchtelingen. In de werkgroep zitten ook andere organisaties, zoals Inlia, Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS), Vluchtelingenwerk en kerken. Deze groep stelt zich ten doel de positie van vluchtelingen te verbeteren. Er ontstaan brieven, er wordt getele-

foneerd, er is lobby naar parlement en kabinet, er gaat informatie naar lokale kerken. In voorbereiding is voor het najaar 2010 een oecumenische werkdag over vluchtelingen. De projectgroep ondersteunt het initiatief van de Stichting LOS voor een meldpunt voor klachten en vragen rond de vreemdelingenbewaring.

Mensenrechten lobby

Het werk van Justitia et Pax is zowel op Nederland als internationaal gericht. Binnen Nederland spelen mensenrechten een rol in het beleid van bijna alle ministeries, verheldert Maria. Van Binnenlandse Zaken tot Sociale Zaken, Onderwijs en Ruimtelijke Ordening; ze hebben allemaal te maken met thema's als gelijke behandeling, discriminatie, integratie en sociale cohesie. Allemaal thema's die zich het beste vanuit mensenrechtenperspectief laten benaderen. Ze signaleert "hoe Nederland in de laatste tien jaar internationaal gezien langzaam naar beneden zakt op de lijst van landen die mensenrechten serieus nemen en deze bewust en consequent toepassen in het eigen beleid. Van 'kampioen mensenrechten', in de positieve betekenis van het woord, is Nederland weggezakt uit de top twintig. Er valt daarom heel veel te doen op het terrein van arbeidsmarkt, integratie, opvang en ondersteuning van migranten." Justitia et Pax is voorzitter van het Breed Mensenrechtenoverleg Nederland (BMO-NL) en voert daarvan de lobby aan. In dat verband ijvert Justitia et Pax ervoor dat in het wetsvoorstel voor de oprichting van een Nationaal Mensenrechten Instituut wordt geregeld dat dit instituut onafhankelijk zal zijn, voldoende middelen krijgt en zich laat informeren door kerken en maatschappelijke organisaties. Maria is recent in Genève geweest om zowel bij het Comité tegen Rassendiscriminatie als bij het Comité tegen uitbuiting van vrouwen de situatie in Nederland te bespreken. Het doel is dat de VN bij monde van deze Comités aanbevelingen maakt voor de ledenlanden. Vooral rond de integratie en participatie van migrantenvrouwen is er in Nederland veel braakliggend terrein.

Vreemdelingendetentie

In Nederland kennen we het justitiepastoraat. De justitiepastores werken ook in de vreemdelingenbewaring, in de centra waar mensen zonder verblijfsdocumenten worden opgesloten. Daar is volgens Maria iets uitzonderlijks aan de hand. "Vreemdelingenbewaring is een zogeheten administratieve en geen strafrechtelijke maatregel. Dat betekent dat het niet gezien moet worden als een straf. De migranten die worden opgesloten, hebben namelijk

geen strafbare feiten gepleegd. Maar ondertussen zijn het regime en de voorzieningen voor de opgesloten migranten wel zwaarder en soberder dan die voor criminelen in gewone gevangenissen. Daarbij weten migranten niet hoe lang zij zullen vastzitten en zij kunnen bij vrijlating steeds opnieuw worden opgepakt. Vooral voor mensen die al langer in Nederland zijn en hier inmiddels een leven hebben opgebouwd, is dit zwaar. Ook de positie van kinderen is schrijnend.” Samen met de justitiepastores heeft Justitia et Pax een onderzoek gehouden waarin ervaringen van de pastores gebundeld zijn. Het onderzoek zal in het najaar van 2010 gepubliceerd worden en zal hopelijk leiden tot een lobby tegen het zwaar te kritiseren beleid. Parochies kunnen, zeker als ze gelegen zijn in de buurt van de detentiecentra, contact opnemen met de justitiepastores. Er is altijd behoefte aan kleding, geld en middelen om de tijd door te brengen, zoals spellen of een muziekinstrument (als dat mag). Kaartjes sturen of laten weten dat de omgeving meeleeft, is heel belangrijk. De wetgeving rond vreemdelingen geeft aan dat vreemdelingenbewaring in een detentiecentrum niet nodig is als er betrouwbare opvangadressen zijn en organisaties die zich garant stellen. Maria: “Kerken zouden zich kunnen aanbieden om dergelijke alternatieven te ontwikkelen en mee te helpen dragen. Dat zou een heel belangrijke bijdrage zijn, vooral voor vrouwen en kinderen.”

De positie van migrantenvrouwen en kinderen

Een groot deel van de migranten is vrouw of kind. Het kan gaan om hereniging met man en vader, maar het kan ook gaan om migratie los daarvan, om vrouwenhandel of om jongeren die een nieuwe toekomst zoeken. In het netwerk van de Verenigde Naties zijn allerlei organisaties op dit punt actief. “Ook hier gaat het om brieven opstellen, bijvoorbeeld naar de Directeur Emancipatiezaken op het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, om telefoneren, lobby opzetten en volhouden. Het is ook een ingaan tegen allerlei negatieve beeldvorming, stereotiepe denkbeelden en uitsluitende praktijken. Vooral rond vrouwenhandel, geweld en uitbuiting is er ook in Nederland veel onrecht. De te zwaar aangescherpte wetgeving rond vreemdelingen leidt tot een negatieve spiraal, die ook hulpverlening en kerkenwerk aantast. Ook eenvoudige zaken als het meedoen aan onderwijs, het ontvangen van gezondheidszorg, het participeren in welzijnswerk of het verwerven van woonruimte kosten voor migrantenvrouwen bergen energie. Wie in Nederland wacht op

een verblijfsstatus mag niet de grens overgaan. Wie dat toch doet, omdat bijvoorbeeld in België of Duitsland sneller gezondheidszorg te krijgen is tegen contante betaling, of wie familie over de grens bezoekt, verliest opbouwrechten, want die is in het buitenland geweest.” Niet alleen Justitia et Pax schrijft brieven en is actief in diverse lobby-netwerken. Ook mensen in parochies kunnen brieven schrijven, bijvoorbeeld via het werk van Amnesty International, maar ook via Justitia et Pax.

Contacten in het katholieke veld

Justitia et Pax is de katholieke mensenrechtenbeweging en richt zich daarom met de resultaten van het werk ook op de katholieke achterban, de bisdommen en parochies. Daarom onderhoudt Maria Lourijsen contacten met het Landelijk Katholiek Diaconaal Beeraad (LKDB), een samenwerkingsgroep van de diaconale stafmedewerkers van de bisdommen en enkele landelijke organisaties. Er zijn verder contacten met Cordaid, Mensen met een Missie en de katholieke justitiepastores. In dat netwerk brengt Maria de kennis en ervaring in van Justitia et Pax rond mensenrechten en migranten en ze leert zelf van de kennis en ervaring uit de bisdommen en landelijke organisaties.

Europees Jaar migranten

De commissie Migranten van de Europese Kerken (CCME) en de Europese Kerken Conferentie (CEC) hebben het jaar 2010 uitgeroepen tot Europees migrantenjaar. De Raad van Kerken in Nederland wil er ook aandacht aan geven en Justitia et Pax doet mee in de projectgroep. Een activiteitenplan voor kerken wordt nu voorbereid. Op Pinksteren zal voor dit Migrantenjaar de aftrap gedaan worden. Er komen een dvd, een boekje en folders. Het motto wordt: *Geef een gezicht aan elkaar*. Doel is gemeenten en parochies kennis te laten nemen van verhalen over de spiritualiteit van allochtone Nederlanders en om daarmee herkenning over en weer te stimuleren en onderlinge ontmoeting te bevorderen. Ook hierover komt in de loop van dit jaar nog meer informatie.

Hub Crijns is directeur van Landelijk Bureau DISK, zie www.disk-arbeidspastoraat.nl.

ORGANISATIES

Justitia et Pax, Postbus 16334, 2500 BH Den Haag, tel. 070-3136 800, www.justitiaetpax.nl. Met onder andere informatie over het Breed Mensenrechtenoverleg Nederland, over vreemdelingendetentie en over het internationale werk van Justitia et Pax.

Meldpunt Vreemdelingendetentie

www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl Hier kunt u een formulier invullen, als u klachten hebt over de detentieomstandigheden van mensen in vreemdelingenbewaring. Bellen kan ook: tel. 030-2990222. Op de website vindt u ook informatie over vreemdelingendetentie in Nederland.

Landelijk Ongedocumenteerde Steunpunt (Stichting LOS) Steunpunt voor mensen en organisaties die betrokken zijn bij ongedocumenteerden. www.stichtinglos.nl

Justitiepastoraat

www.gevangenispastor.nl. Met mogelijkheid tot contact met een van de justitiepastores.

Amnesty International

www.amnesty.nl. Onder 'lopende acties' vindt u direct mogelijkheden om in actie te komen door het schrijven van brieven. In de 'bibliotheek' vindt u onder het thema 'Vluchtelingen en migranten' o.a. informatie over de positie van vluchtelingen en migranten in Nederland, over asielbeleid en de visie van Amnesty hierop.

Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel www.srtv.info

Coördinatiecentrum Mensenhandel Registratie en eerste opvang van (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel, mannen en vrouwen: www.mensenhandel.nl

Internationale Organisatie voor Migratie Onder andere: advies en hulp bij terugkeer en bij overkomst naar Nederland) www.iom-nederland.nl

Wakes bij vreemdelingengevangenen

Informatie over wakes bij vreemdelingengevangenen en over vreemdelingendetentie in Nederland: www.schipholwakes.nl

Vluchtelingenwerk Nederland

www.vluchtelingenwerk.nl

Wereldhuis

Ontmoetingscentrum voor mensen zonder een geldige verblijfsvergunning, in Amsterdam. Met adoptieprogramma waardoor kerken bij het Wereldhuis betrokken kunnen zijn. www.wereldhuis.org

INLIA

Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven ten behoeve van Asielzoekers (INLIA) zet zich in voor het bieden van hulp aan asielzoekers in nood. INLIA is een netwerk van geloofsge-meenschappen die zich allemaal hebben verbonden aan dezelfde uitgangspunten. Deze zijn verwoord in het 'Charter van Groningen'. Onder andere: meldpunt dakloze asielzoekers, *tentoonstelling over 20 jaar inzet door kerken en INLIA voor asielzoekers in nood (te presenteren in een kerkgebouw)*, transithuis. www.inlia.nl

Maatwerk bij terugkeer

Maatwerk bij Terugkeer verleent assistentie aan (uitgeprocedeerde) asielzoekers die terug willen keren en die, vanwege belemmeringen, hulp nodig hebben om te kunnen terugkeren. Hierbij valt te denken aan activiteiten in het herkomstland zoals het zorgen voor medische (na)zorg, het opsporen van familieleden, onderwijs, huisvesting, vertalen van documenten, kredietverlening of hulp bij het vinden van werk in het land van herkomst. www.cordaid.nl/maatwerkbijterugkeer

'De situatie van vluchtelingen en asielzoekers in Europa is verontrustend. Er is een algemene tendens bij de Europese regeringen om grenzen te sluiten en de binnenkomst van vluchtelingen en asielzoekers een halt toe te roepen. Allerlei wetgevende en bureaucratische maatregelen worden op nationaal en regionaal niveau met het oog hierop genomen. Over het algemeen wordt een restrictieve interpretatie van het begrip vluchteling en van de vluchtelingenverdragen van Genève van 1951 en 1967 gehanteerd.

Als plaatselijke kerken, parochies, gemeenten en basisgroepen voelen wij ons in deze situatie op onze christelijke verantwoordelijkheid aangesproken. Juist vluchtelingen en asielzoekers maken zichtbaar hoeveel geweld en onrecht in de wereldsamenleving heerst. Zich onttrekken aan de lasten en de zorgen die met de opvang van vluchtelingen verbonden zijn betekent: weigeren om dit geweld en onrecht als een maatschappelijk probleem te beschouwen. Ons geloof, dat God de eenheid van de mensheid wil, brengt ons er toe deze weigering te verwerpen en daarom juist voor vluchtelingen en asielzoekers partij te kiezen.'

(Fragment uit het 'Charter van Groningen', zie www.inlia.nl)

TE LEZEN, TE ZIEN, TE DOEN

Geef een gezicht aan elkaar



De Raad van Kerken in Nederland stelt in het jaar 2010 de relatie van kerken tot migranten centraal. De Raad organiseert daartoe het project 'Geef een gezicht aan elkaar'. Doel daarvan is om gemeenten en parochies kennis te laten nemen van verhalen over de spiritualiteit van allochtone Nederlanders en omgekeerd om daarmee herkenning over en weer te stimuleren en onderlinge ontmoeting te bevorderen.

In Nederland wonen ongeveer anderhalf miljoen mensen met een allochtone achtergrond. Zeker de helft daarvan is christen. De rooms-katholieken onder hen (ongeveer 400.000 mensen) sluiten zich vaak aan bij plaatselijke parochies. Vele protestanten, pinkstergelovigen en orthodoxe christenen hebben eigen kerken en gemeenten gevormd. Er zijn ongeveer 1200 kerken met een migrantenachtergrond. Ze spreken 75 verschillende talen. Qua omvang vormen de migrantenkerken samen de derde kerk van Nederland, na de Rooms-Katholieke Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland.

De Raad van Kerken bereidt een uitgave voor met verhalen van migranten en autochtone Nederlanders, waarin overeenkomsten en verschillen tussen beide groepen naar voren komen. Daarin komen ook tips van hoe men zelf over en weer elkaar verhalen kan aanreiken. Zie ook www.raadvankerken.nl.

Ik zie (nog) geen toekomst. Vreemdelingen vertellen hun verhaal.



Zeven mannen vertellen over hun ervaringen in de Nederlandse vreemdelingenbewaring. Een uitgave van Kerkinactie, tel. (030) 880 14 56, e-mail: servicedesk@kerkinactie.nl. Ook te downloaden via www.kerkinactie.nl

Wereldkerk.nl

Een crossmediale RKK-serie over de katholieke migrantengemeenschappen in Nederland, die vanaf februari 2010 is uitgezonden. In zes afleveringen is te zien dat de katholieke Kerk een wereldkerk is, die ook binnen de grenzen van ons land haar veelkleurigheid steeds meer toont. In elke aflevering staat een migrantenparochie en één van haar parochianen in de schijnwerpers. Deels nog te zien en te beluisteren via www.wereldkerk.rkk.nl.

Stem uit het Zuiden: migratie vanuit een Afrikaans gezichtspunt



In dit boekje vertellen Afrikaanse kerkleiders over hun ervaringen met migratie en ontwikkeling vanuit Afrika. Zij gaan in op thema's als mensenhandel, oorzaken van migratie, remittances (geld dat wordt overgemaakt naar familie) en terugkeer.

Onder andere wordt de aanbeveling gedaan om een dialoog te starten met de mensen zonder verblijfstitel. Kerken zijn ertoe geroepen op te komen voor een rechtvaardige behandeling van mensen zonder verblijfsvergunning. Ze moeten laten zien dat het bij migratie uiteindelijk gaat om menselijke waardigheid en om de erkenning dat wij zelf ook, in zekere zin, vreemdelingen op aarde zijn.

Te bestellen via <http://webwinkel.pkn.nl>

De sociale leer van de Kerk

Ontmoetingsdagen rond Hemelvaart, van 13 t/m 16 mei 2010 in klooster Steinfeld in de Duitse Eifel. Thema: de sociale leer van de Kerk. Ontmoeting, wandeling, gesprek, rust en bezinning. Voor jonge katholieken van ongeveer 28-45 jaar.

Zie: www.platform30plus.ontheweb.nl.

Maar ik ben geen vluchteling

Maar ik ben geen vluchteling
ik ben niet gevlucht
ik ben weggewaaid
als een blad aan een boom
er is in ons land
een verschrikkelijke wind opgestoken
een wind van vuur en verkrachting
en op een dag
een dag die ik me niet meer herinner
een dag die ik me niet meer durf te herinneren
ben ik weggewaaid
wie zou er uit zichzelf vluchten
wie zou er uit zichzelf
zijn eigen huis
zijn eigen stad
zijn eigen land
zijn eigen familie in de steek laten
en dan ergens aankomen
waar je niet welkom bent
vluchtelingen zijn nooit welkom
dat heeft de geschiedenis al zo vaak bewezen
waarom dan een langzame dood
in een vreemd land
als je op de drempel van je eigen huis
ook kunt sterven
vluchtelingen bestaan niet
er bestaan alleen weggewaaide mensen
mensen die over de hele wereld zijn geblazen

Ad de Bond